

Eksamensoppgaver: EXPHIL03 – Examen philosophicum, høst 2023

Selvstudiumsvarianten

Du må besvare *enten* oppgave 1 *eller* oppgave 2. Begge oppgavene har tre deler.

Oppgave 1

- (a) Hva er Richard Dawkins' syn på genenes rolle i evolusjon gjennom naturlig utvalg?
- (b) Drøft påstanden om at teorien om evolusjon gjennom naturlig utvalg tilbakeviser Aristoteles' teleologiske verdenssyn.
- (c) Sharon Street skriver følgende i teksten «Er det egentlig noe som betyr noe, eller er vi bare evolusjonært utviklet til å tro det?» (s. 445):

«Livet er å foretrekke fremfor døden. God helse er bedre enn sykdom. Vi bør ta vare på barna våre, og ikke skade dem. Altruister skal beundres snarere enn fordømmes. Jukse- og kriminelle burde straffes, ikke belønnes.

Dette er noen av mange verdimeslige oppfatninger som vekker sterke følelser i oss. De fremstår som selvinnsynende korrekte, og de aller fleste mennesker på tvers av tid og kulturer vil være enige i dem. Det er fristende å anta at disse oppfatningene anerkjenner noen uavhengige sannheter om hva som betyr noe.

Men hva om vi har slike verdier «bare» fordi den tilfeldige evolusjonsprosessen gjennom naturlig utvalg har formet oss på den måten?»

Diskuter hvorfor (hvis i det hele tatt) det faktum at vi er resultat av evolusjon, har noe å si for moralen. Diskusjonen bør ta utgangspunkt i Streets syn på moral.

Oppgave 2

- (a) Hva er dydsetikk, og hvordan kan dydsetikk brukes til å avgjøre hvordan vi bør handle? Gi et eksempel i din forklaring.
- (b) Gjør rede for de mest vesentlige forskjellene mellom dydsetikk og utilitarisme. Hva er en innvending mot dydsetikk eller en innvending mot utilitarisme?
- (c) Philippa Foot skriver følgende i teksten «Eutanasi» (s. 327):

«Det vi ønsker å vite, er hvorvidt eutanasi-handlinger, definert slik vi har definert dem, noensinne kan tillates moralsk sett. For å være mer nøyaktig vil vi vite hvorvidt valget av død for en annen noen gang kan bli tilstrekkelig rettferdiggjort av at døden kan anses som noe som gagnar snarere enn skade ham, og at det er derfor valget er gjort.

[...] Det er to ulike dyder hvis tilhørende krav, generelt sett, strider mot slike handlinger. En urettmessig drapshandling, eller å la dø, strider mot rettferdighet eller mot barmhjertighet, eller mot begge dydene, og de moralske svakhetene er tydelige.»

Diskuter hvorvidt eutanasi-handlinger kan berettiges moralsk sett. Diskusjonen bør ta utgangspunkt i Foots syn på eutanasi.

English

Self-study variant

You must answer question 1 *or* question 2. Either question consists of three parts.

Question 1

- (a) What is Dawkins' view about the importance of genes in evolution through natural selection?
- (b) Discuss the claim that the theory of evolution through natural selection refutes Aristotle's teleological worldview.
- (c) In "Does Anything Really Matter, or Did We Just Evolve to Think So?" (p. 468), Sharon Street writes:

"Life is preferable to death. Health is better than sickness. We should care for our children, not harm them. Altruists are to be admired rather than condemned. Cheaters ought to be punished, not rewarded.

These and many other evaluative beliefs assail us with great emotional force. They strike us as self-evidently correct and command a high degree of consensus across time and cultures. It is tempting to suppose that they are recognitions of independent truths about what matters.

But what if we hold such values "just" because the mindless process of evolution by natural selection shaped us this way?"

Based on Sharon Street's view of ethics, discuss why, if at all, the fact that we are a product of evolution has any bearing on ethics.

Question 2

- (a) What is Virtue Ethics and how can Virtue Ethics be used to decide how to act? Use an example of a virtue in your answer.

(b) First, explain what you consider to be the essential differences between Virtue Ethics and Utilitarianism. Then offer what you take as an objection against Virtue Ethics *or* one against Utilitarianism.

(c) In "Euthanasia", Philippa Foot writes (p. 321-322):

"What we want to know is whether acts of euthanasia, defined as we have defined them, are ever morally permissible. To be more accurate, we want to know whether it is ever sufficient justification of the choice of death for another that death can be counted a benefit rather than harm, and that this is why the choice is made.

[...] "There are two different virtues whose requirements, in general, contrary to such actions. An unjustified act of killing, or allowing to die, is contrary to justice or to charity, or to both virtues, and the moral failings are distinct."

Based on Foot's account, discuss the special circumstances in which actions of euthanasia might be justified.

